

REBILD KOMMUNE

Simested Å

Tillægsregulativ for vandløb nr. 840 - 5.0C

Januar 2016

Indledning

Tillæggets hovedformål er at fastlægge nye bestemmelser for vedligeholdelsens omfang og udførelse. Hensigten med vedligeholdelsen er at forbedre afvandingen og fastholde den økologiske tilstand med et varieret dyre- og planteliv. Kommunen er ved udførelsen af vedligeholdelsen forpligtet til at understøtte og fastholde en høj miljøstandard og sikre, at mål i vandplanen kan opnås. Derfor er der samtidig reduceret i grødeskæringsantallet, fordi der på strækninger skiftes til en vedligeholdelsesmetode der er lidt hårdere ved planter og smådyr.

Forslag til dette tillæg har været fremlagt for offentligheden til gennemsyn i 8 uger. Eventuelle indsigelser og ændringsforslag m.v. har kunnet indgives skriftligt til vandløbsmyndigheden indenfor 8 ugers fristen.

Efter fremlæggelsesperiodens udløb har Rebild Kommune vedtaget tillægget, så vidt muligt under hensyntagen til de indsigelser og ændringsforslag, der er fremkommet.

Vandløbsmyndighedens afgørelser efter bekendtgørelsen om regulativer for offentlige vandløb samt afgørelser truffet med hjemmel i regulativet kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er vigtigt at bemærke datoen for tillæggets ikrafttræden, da der siden kan være foretaget mindre ændringer eller tilføjelser. Sådanne ændringer vil typisk fremgå af tillæg, rettelsesblade eller lignende til regulativet. Forespørgsler vedrørende grundlaget for og eventuelle ændringer i regulativet kan rettes til Rebild Kommune.

Indholdsfortegnelse

1	Grundlag for tillægsregulativet.....	4
2	Betegnelse af vandløbet	4
3	Vedligeholdelsesbestemmelser	6
3.1	Foranstaltning af vedligeholdelse	6
3.2	Hensigten med vedligeholdelsen.....	6
3.3	Oprensning	6
3.4	Sandfang	6
3.5	Grødeskæring	7
4	Revision	11
5	Tillægsregulativets ikræfttræden.....	11
	Bilag 1 - Det planmæssige grundlag for regulativet.....	12
	Bilag 2 – Vurdering af regulativets betydning for Natura 2000 og Habitatdirektivets bilag IV arter.....	20

1 Grundlag for tillægsregulativet

Dette tillægsregulativ omfatter Simested Å, offentligt vandløb nr. 840 - 5.0C.

Udarbejdelse af tillægsregulativet er foretaget på grundlag af:

- LBK nr. 1208 af 30. september 2013, lov om vandløb.
- LBK nr. 1437 af 11. december 2007 om regulativer for offentlige vandløb.
- LBK nr. 1235 af 24. november 2014 om klassifikation og registrering af vandløb.
- Cirkulæreskrivelse af 20. juli 1984 om standardregulativ for offentlige vandløb.
- Habitatdirektivet (Direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992).
- LBK nr. 1079 af 25. november 2011 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- Reguleringstilladelse til åbning af 49 meter rør af 29. oktober 2014.
- Tilladelse til etablering af sandfang af 27. september 2007.

Endelig er tillægget lavet med inspiration fra følgende notat og vejledning:

- "Udarbejdelse af vandløbsregulativer – erfaringsopsamling og ny viden", Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen juni 2007.
- "Vejledning om grødeskæring i vandløb", By- og Landskabsstyrelsen, juli 2008

Regulativet for Simested Å af 1. februar 2002 og tillæg til regulativerne for 28 vandløb i Rebild Kommune af 29. oktober 2009 er fortsat gældende i det omfang, at bestemmelserne i disse ikke ophæves eller ændres af dette tillægsregulativ.

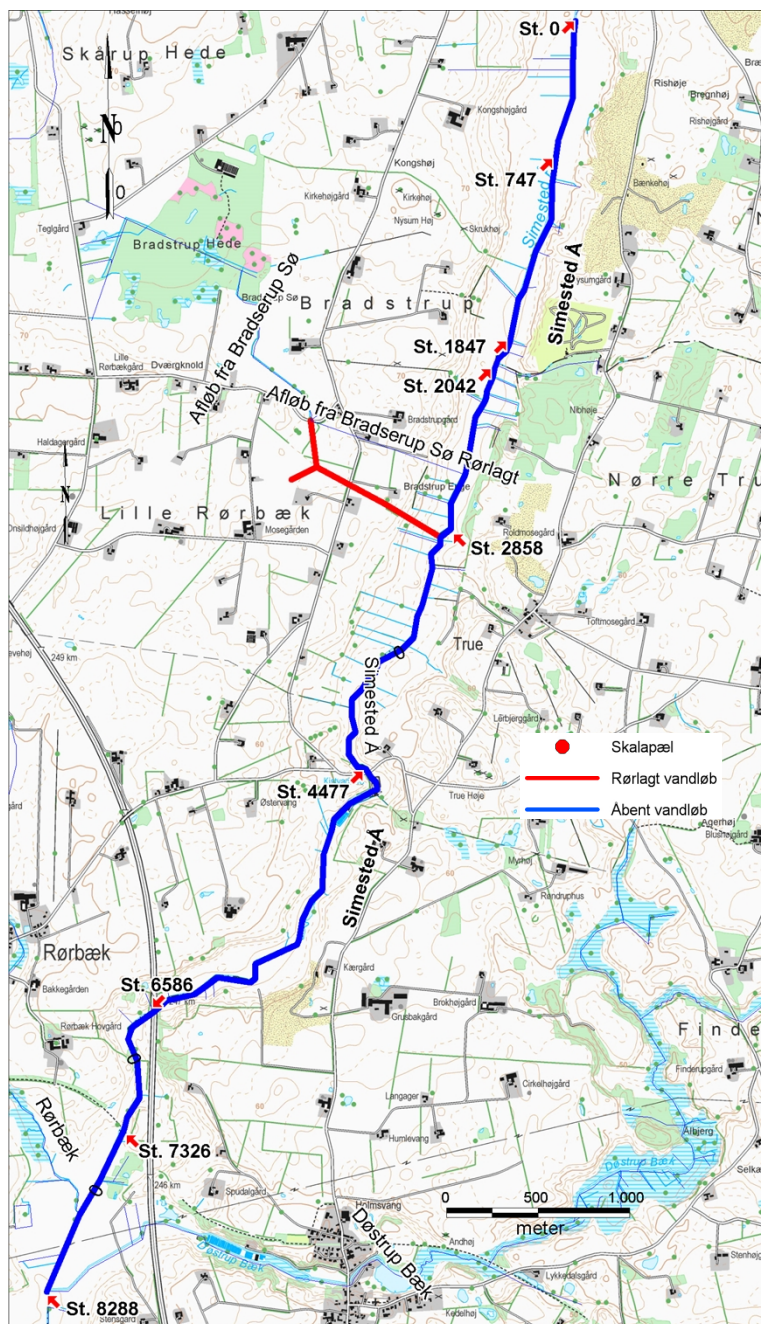
Tillægget erstatter den del af pkt. 7.2 (side 15 og 16) der vedrørende vedligeholdelsespraksis i regulativ for Simested Å af 1. februar 2002 samt pkt. 3 vedrørende grødeskæring i tillægsregulativet for 28 vandløb i Rebild Kommune af 29. oktober 2009. Tillægsregulativet erstatter også pkt. 9 om revision i regulativ for Simested Å af 1. februar 2002.

2 Betegnelse af vandløbet

Tillægget omfatter Simested Å, der er beliggende i Rebild Kommune. På stykket fra station 1.909 meter til udløbet er Simested Å grænsevandløb mellem Rebild og Mariagerfjord Kommune.

Simested Å begynder som offentligt vandløb i skellet mellem matr. nr. 4a, Kirkegårde, Ravnkilde og 6n, Nysum By, Ravnkilde og forløber i sydvestlig retning

indtil udløbet i det offentlige (tidligere amtsvandløb) vandløb Simested Å nr. 840 – 5.0B.

Simested Å nr. 840 – 5.0C har en samlet længde på 7.326 m. Heraf er 146 m rørlagt.

Simested Å har et gennemsnitligt fald på 1,9 promille.

3 Vedligeholdelsesbestemmelser

Ved vedligeholdelse forstås de fysiske indgreb, der foretages i vandløbet for at sikre den fastlagte vandføringsevne og vandløbets målsætning. Det vil sige grødeskæring, oprensning af aflejringer, træplantning, træbeskæring med videre.

3.1 Foranstaltning af vedligeholdelse

Vandløbet, og beplantning på skråninger og i bræmmer etableret som skyggegivende beplantning af vandløbsmyndigheden, vedligeholdes af vandløbsmyndigheden.

Simested Å vedligeholdes af vandløbsmyndigheden for Mariagerjord og Rebild Kommune. Private lodsejere må ikke udføre nogen form for vedligeholdelse af vandløbet.

Vandløbsmyndigheden afgør, om vedligeholdelsen skal udføres i entreprise eller ved brug af eget mandskab.

3.2 Hensigten med vedligeholdelsen

Hensigten med vedligeholdelsen er at forbedre afvandingen og undgå en forringelse af den gode økologiske tilstand med et varieret dyre- og planteliv.

Vandløbsmyndigheden er forpligtiget til, at vedligeholde Simested Å således, at vandløbets fysiske tilstand er i overensstemmelse med de krav, som målsætningen stiller hertil samt de støtteparametre, der er anført i vandplanen, se uddybende forklaring i bilag 1.

Målsætningen for Simested Å er i "Vandplan for hovedopland 1.2 Limfjorden" fastlagt til *god økologisk tilstand*.

Vedligeholdelsen skal således på en gang sikre afvandingsbehovet og understøtte og fastholde en høj miljøstandard og sikre, at mål i vandplanen kan opnås.

3.3 Oprensning

Simested Å skal fra start af vandløbet (st. 0) til udløbet i Simested Å nr. 840 – 5.0B (7.326 m) i den grødefri periode (1.11 – 30.05) vedligeholdes efter en vandføringsevne som er fastlagt ud fra den teoretiske geometriske skikkelse. For kontrol af om disse bestemmelser er overholdt henvises til det gældende regulativ fra 1. februar 2002, se punkt 7.3.

3.4 Sandfang

Det eksisterende sandfang i station 1840-1847 meter tilses en gang årligt, fortrinsvis i forbindelse med 1. grødeskæring. Hvis sandfanget er fyldt, iværksættes en tømning inden for 4 uger. Det opgravede materiale udjævnes uden for 2 meter bræmmen. Det opgravede materiale må ikke spredes på arealer, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

3.5 Grødeskæring

For Simsted Å foretages grønnskæring 2 gang årligt i perioden:

1. gang i perioden 1. juni – 15. juli
2. gang i perioden 15. september – 31. oktober

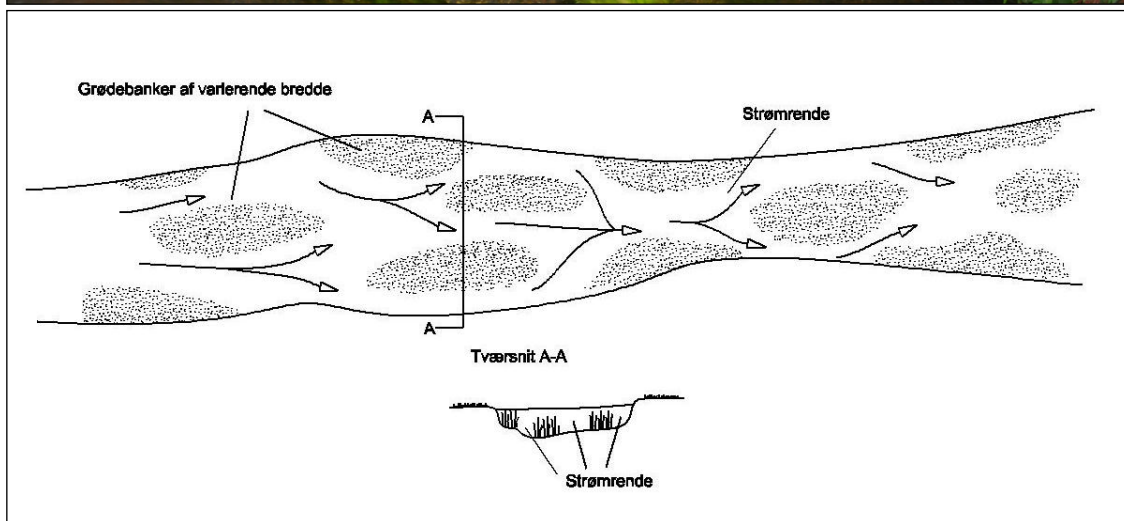
Som udgangspunkt skæres grøden i én strømrende. Specielt ved grønnskæring med mejekurv er det oplagt at skære i en strømrende.

For at undgå at vandløbet over tid indsnævres til én strømrende hvor alt grøden skal skæres bort og der således ikke er nogen gemme- og levesteder for fisk og smådyr kan alternative grønnskæringsmetode anvendes. For eksempel kan grøden skæres i netværk, punkter eller på andre varierende måder jævnfør foto og principskitse på næste side. Skæringen af grøde udføres i vandløbets naturlige strømrender. Hvor ingen naturlige strømrender findes formes disse i et snoet forløb ved at vegetationen langs siderne og ude i vandløbet efterlades som bræmmer eller grødedøer af varierende bredde. Efter skæring skal der i vandløbet være en eller flere frie strømrender med følgende samlede strømrendebredder.

Strækning	Samlet strømrendebredde
St. 0 - 747	50 - 60 cm
St. 747 - 1909	70 - 80 cm
St. 2042 - 2858	55 - 65 cm
St. 2858 - 3800	70 - 80 cm
St. 3800 - 4477	130 - 150 cm
St. 4486 - 7326	90 - 100 cm

Hvis ovennævnte strømrendebredde allerede er til stede, skæres der ikke grøde.

Ved grønnskæringen skæres der primært i robuste grødearter, som pindsvineknop, vandpest, smalbladet mærke m.m. Det undlades så vidt muligt at skære i sårbare arter som for eksempel vanddaks, vandkrans, vandranunkel eller vandstjerne.

Illustration af princippet i netværksskæring, hvor der foretages grødeskæring i flere smalle strømrønder.

På stryg og stryglignende strækninger med mosaikagtig grøde og strømning gennem flere strømrønder skal der så vidt muligt ikke skæres. Er skæring nødvendig, skæres der under nøje hensyntagen til den eksisterende vegetationsstruktur og under nøje iagttagelse af de eksisterende strømningsmønstre. For at undgå indsnævring af strygene er det særligt vigtigt at undgå at trække vandstrømmen ind mod centrum ved at koncentrere skæringen her. Skæring i én strømrønde må således ikke finde sted på stryg med naturlig strømning i flere strømrønder.

Ved at bevare små grødeøer i midten af vandløbet i stedet for grøde langs vandløbskanten, sikres et højere iltindhold i grøden til gavn for vandløbets iltkrævende smådyr.

Grøden skæres så vidt muligt i bund. Herved sikres, at enkelte grødearter ikke begunstiges på bekostning af andre. Der skabes endvidere kontakt mellem det strømmende vand og bunden. Dermed kan finkornet sediment nemmere blive skyllet bort og eventuelt grus og sten blive blotlagt og holdt rene for aflejringer.

Grødeskæringens udførelse

Arbejdet kan udføres med en valgfri metode på hele strækningen:

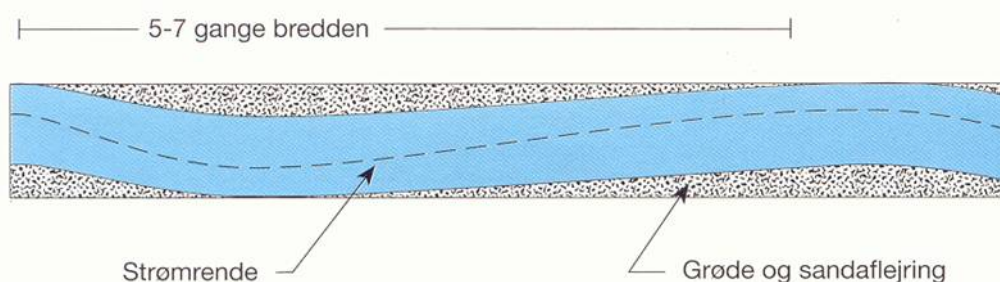
St. 0 – 7326

På to delstrækninger st. 4486-5578 og 6585-7326 er tilkørselsmulighederne for vedligeholdelse med maskine enten meget dårlig eller vandløbets faldforhold af sådan en karakter at afvandingsbehovet på strækningen er minimal. Den mest skånsomme grødeskæring vil derfor være en manuel, hvor der bedre kan tages hensyn til de forskellige vandplante arter. Udgangspunktet er således en manuel grødeskæring selvom der er valgfrihed på strækningerne.

Den afskårne grøde og kantvegetation skal så vidt muligt optages fra vandløbet efterhånden som den afskæres og oplægges ovenfor øverste vandløbskant og mindst 1,0 m fra vandløbskanten ind mod marken.

Overbrede vandløbsstrækninger

Hvis vandløbet på strækninger har en overbredde (i dette tilfælde har Simested Å strækninger, hvor den historisk er blevet gravet fysisk bredere end den lovlige bredde, der var vedtaget i regulativet) i forhold til den regulativmæssige bundbredde, kan grødeskæringen med fordel udføres som en let slynget skæring i én samlet strømrørende jævnfør nedenstående principskitse. Herved kan vandløbsbredden over tid indsnævres og vandløbets fysiske variation øges til fordel for afvanding og vandmiljø. Strømrørendeskæringen må ikke benyttes på stryg.

Kantskæring

Slåning af vegetation på vandløbets sideskråninger foretages normalt ikke, og gennemføres kun, hvis det skønnes, at eventuel stivstænglet vegetation som for eksempel tagrør, lodden dueurt m.m. kan være til gene for afvandingen eller den miljømæssige målsætning eller hvis grødeskæring med mejekurv, nødvendiggør at kanterne skæres for at kunne se vandløbet og hvilke vandplanter der skæres.

Eventuel slåning af kantvegetationen foretages så vidt muligt i forbindelse med grødeskæringen. Undtaget herfra er pleje af såvel nyetableret som eksisterende skyggegivende vegetation. Her kan slåning foretages i hele sommerperioden.

Ekstraordinær grødeskæring

Vandløbsmyndigheden kan iværksætte 1 årlig ekstraordinær grødeskæring for hele strækningen eller delstrækninger, hvis der i perioden 1. august til 1. september udvikles en så kraftig grødevækst på strækningen, at det vurderes at denne kan medføre væsentlige skader eller hvis det vurderes at forbedre vandløbsmiljøet og er nødvendigt for at opnå en god økologisk tilstand. Bestemmelsen finder kun anvendelse, såfremt:

- der på en eller flere delstrækninger udvikles en ekstraordinært stor mængde grøde, der dækker hele profilet.
- grøden skønnes at være til væsentlig gene for afvandingen af de ånære arealer og der er væsentlige afvandingsinteresser på den aktuelle strækning.
- det vurderes, at grødeskæring vil kunne afhjælpe problemerne.

Iværksættes en eventuel ekstra grødeskæring, foretages denne som ovenfor beskrevet for den ordinære grødeskæring. Vandløbsmyndigheden kan dog vælge at foretage en netværksskæring, hvor den samlede strømrørende-bredde er mindre end ved den ordinære grødeskæring.

Hvis vandløbsmyndigheden træffer beslutning om at udføre en ekstraordinær skæring, skal denne så vidt muligt udføres inden for 2 uger.

4 Revision

Tillægsregulativet fastlægger bestemmelser for revision af det gældende regulativ af 1. februar 2002, som udskydes til senest 2018.

Der foretages en kontrolopmåling af vandløbet senest i forbindelse med revisionen af regulativet.

5 Tillægregulativets ikrafttræden

Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive indsigelser og ændringsforslag inden den 18. december 2015.

Regulativet er vedtaget af Rebild Kommune, den 3. februar 2016.

Regulativet er vedtaget af Mariagerfjord Kommune den 7. april 2016.

Vedtagelsen af regulativet samt dato for dets ikrafttræden er offentliggjort den 21. april 2016.

Regulativet træder i kraft den 19. maj 2016.

Bilag 1 - Det planmæssige grundlag for regulativet

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 1437 af 11. december 2007 om regulativer for offentlige vandløb, skal der i det følgende redegøres for de planer m.v., som danner grundlag for nærværende tillægsregulativ.

I henhold til vandløbsloven skal Simested Å vedligeholdes så afvandingssevnen ikke forringes. Ved vedligeholdelsen skal det ligeledes sikres, at de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten tilgodeses. Som konsekvens af loven skal reglerne om Simested Å's vedligeholdelse fastsættes ud fra en konkret afvejning af alle de interesser, der er knyttet til vandløbet.

Vandplan 2009 – 2015 for hovedopland 1.2, Limfjorden er statens overordnede plan og indeholder retningslinjer for en række områder, som vedrører vandløbsregulativet. Samtidig erstatter Rebild Kommunes kommuneplan den tidligere regionplan med undtagelse af bestemmelser, som er fastsat i vand- og naturplaner, herunder kvalitetsmålsætning for vandløb, grundvand og vandindvinding.

EU's medlemslande vedtog i 2000 Vandrammedirektivet. Direktivet fastlægger bindende rammer for vandplanlægningen i EU og det overordnede mål er, at alt vand, overfladevand og grundvand, senest i 2015 skal have opnået mindst "god økologisk tilstand". I Danmark er direktivets bestemmelser lovmæssigt fastlagt i miljømålsloven (bekendtgørelse af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, nr. 932 af 24/09/2009).

Vandplan 2009 – 2015 for hovedopland 1.2, Limfjorden blev vedtaget den 30. oktober 2014. I planen stilles der krav til den indsats, der skal til for at opfylde målsætningerne.

De forhold, der har betydning for Simested Å i forhold til tillægsregulativets bestemmelser, er uddybet i nedenstående planer og gældende love. På www.miljoportal.dk under arealinformation er det muligt at få overblik over, hvilke forhold der er gældende for Simested Å.

1. Vandplan

Vandplan 2009 – 2015 for hovedopland 1.2, Limfjorden.

2. Lov om naturbeskyttelse

Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013, med senere ændringer.

Simested Å er omfattet således:

1. Vandplan:

Af vandplanen fremgår det, at Simested Å er målsat til "god økologisk tilstand" (DVFI 5). Den nuværende økologiske tilstand er DVFI 5 fra udspring til st. 4742 meter (stemmeværket ved Kistvad Dambrug) og DVFI 4 på den resterende strækning til udløbet i det offentlige (tidligere amtsvandløb) vandløb Simested Å nr. 840 – 5.0B. Simested Å har således målopfyldelse på lidt over halvdelen af strækningen. Der er udpeget 2 spærringer (rørlagt strækning og stemmeværk), der skal ændres således, at der er fri passage for vandløbets smådyr og fisk i både op- og nedstrøms retning. På de nederste ca. 2,6 km skal der gennemføres en restaurering for at forbedre den fysiske tilstand.

Miljømålet for god økologisk tilstand i vandløb er i vandplanen fastsat ud fra smådyrsfaunaen. De øvrige biologiske, hydromorfologiske og fysisk-kemiske kvalitetselementer indgår i tilstandsvurderingen som støtteparametre (se de kemiske støtteparametre i tabel 1).

Smådyrsfaunaen bedømmes ved hjælp af Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI). Tilstanden angives i faunaklasser på en skala fra 1 til 7, hvor 7 er den bedste og 1 den dårligste tilstand. For langt de fleste vandløb er kravet om god økologisk tilstand sat til faunaklasse 5. Hvis den nuværende tilstand er faunaklasse 6, er kravet om god økologisk tilstand dog sat til denne faunaklasse. Herved ønskes sikret, at den eksisterende tilstand ikke forringes. Er den nuværende tilstand i stedet faunaklasse 7, er målet sat til denne faunaklasse (høj tilstand). Opnåelse af mindst god økologisk tilstand forudsætter, at der er sammenhæng (kontinuitet) i vandløbenes forløb, så faunaen frit kan vandre og sprede sig.

I databasen Winbio på Miljøportalen er der registreret faunaundersøgelser af smådyr i Simested Å. Resultatet af faunaundersøgelsen fra 2014 er DVFI 5 opstrøms Kistvad Dambrug (stationsnummer 17020000165). Der blev blandt andet fundet følgende nøglegruppe 2 dyr: *Elmis aenea*, *Rhyacophila fasciata* og *Ancylus fluviatilis*, men ingen nøglegruppe 1 dyr.

På stationen nedstrøms for Kistvad Dambrug (stationsnummer 17020000160) er resultatet DVFI 5. Det er dog ét enkelt fund af nøglegruppe 1 dyr: *Sericostoma personatum*, der flytter resultatet fra en DVFI 4 til DVFI 5.

Variabel	Vejledende og bindende kravværdier for vandløbsvand		
Økologisk tilstand	Høj	God	Moderat (God for blødbundsvandløb)
Total NH _x -N (mg/l)** (ved 20 °C og pH 7,5-8,0)	≤ 1 *)	≤ 1 *)	≤ 1 *)
Fri NH ₃ -N (mg/l) *	≤ 0,025 *)	≤ 0,025 *)	≤ 0,025 *)
BI ₅ (mg/l)	≤ 1,4	≤ 1,8	≤ 2,5
Opløst jern (Fe ²⁺⁺) (mg/l)	≤ 0,2	≤ 0,2	≤ 0,5
Ilt (mg/l) 50 % af tiden	≥ 9 *)	≥ 7-9 *)	≥ 7 *)
Ilt (mg/l) døgnminimum	≥ 6 *)	≥ 4-6 *)	≥ 4 *)
Ilt %	> 70 % (jan-april 80 %)	> 70 % (jan-april 80 %)	> 50 %
pH	6-9 *)	6-9 *)	6-9 *)
Temperatur (°C): *			
Sommer	≤ 21,5 *)	≤ 21,5-28 *)	≤ 25 (28) *)
Vinter	≤ 10 *)	≤ 10 *)	≤ 10 *)
Max. temperaturændring ved udledning (°C)	1	1 (1,5-3) *)	3 *)
Total restchlor (mg/l HOCl)		≤ 0,005 *)	≤ 0,005 *)

Tabel 1: De angivne kravværdier kan anvendes som støtteparametre til understøttelse af vurdering af miljømål og tilstand fastlagt ved anvendelse af DVFI (Dansk Vandløbs fauna Indeks).

*) De angivne kravværdier beror på fiskevandsdirektivet³⁶, jf. direktivets bilag I. De fysisk-kemiske parametre anvendes bindende for vandområder, der kan sidestilles med henholdsvis laksefiskvande og karpesfiskvande som defineret i direktivets artikel 1.4.

Gennemførelse af vandrammedirektivet medfører et beskyttelsesniveau for vand, der mindst svarer til det, som bl.a. følger af fiskevandsdirektivet. Efter vandrammedirektivets artikel 22 om ophævelse og overgangsbestemmelser følger i overensstemmelse hermed bl.a., at fiskevandsdirektivet ophæves 22. december 2013. Efter ophævelse af fiskevandsdirektivet vil alene vandrammedirektivets miljømål være gældende, og værdierne i ovenstående tabel kan anvendes som støtteparametre til de økologiske kvalitetselementer for vandløb

**) Kravet til total NH_x-N er afhængig af temperatur og pH (jf. tabel 6 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 1/1983 om recipientkvalitetsplanlægning for vandløb)

2. Lov om naturbeskyttelse

Simsted Å er på hele sin strækning udpeget som et beskyttet vandløb og er derved omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Beskyttelsen af udpegede § 3-vandløb indebærer, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af disse ud over sædvanlig vedligeholdelse. Det betyder bl.a., at følgende indgreb ikke må foretages uden dispensation:

- Rørlægning
- Etablering af markvejsoverkørsler
- Uddybning af vandløbsbunden
- Opgravning eller omlejring af grus, sten, tørv, ler og andet oprindeligt bundmateriale
- Afgravning af brinker
- Opstemning og lignende
- Regulering af vandløb (omlægning/flytning/uddybning m.m.)

Projekter, der kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, kræver også tilladelse efter vandløbsloven. Byrådet kan i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3.

De vandløbsnære arealer langs Simested Å er for størstedelens vedkommende registreret som beskyttede naturtyper, og er registreret som henholdsvis eng-, mose- og overdrevsarealer.

Simested Å er ikke omfattet af naturbeskyttelseslovens åbeskyttelseslinie.

Konsekvensvurdering af ændret grødeskæring

I forbindelse med vedtagelse af tillægsregulativet for Simested Å har Rebild Kommune foretaget en vurdering af, hvilke konsekvenser en ændring i metoden og reduktion af grødeskæringen vil have for Simested Å. Vurderingen følger til dels Vejledning om grødeskæring i vandløb (By- og Landsskabsstyrelsen, juni 2008) og til dels de støtteparametre, der er angivet i vandplanens bilag 7 om sikring af fysisk variation, herunder specielt at der så vidt muligt bruges håndkraft, at vandløbsvedligeholdelse så vidt muligt begrænses til én årlig skæring og at grødeskæringen udføres på en måde der fremmer den biologiske variation. Vurderingen er foretaget på såvel de afvandingsmæssige konsekvenser som de miljømæssige konsekvenser.

Baggrund

På strækningen fra udløbet af røret i station 2042 meter til Døstrupvej i station 4477 meter, har der i længere tid været diskussioner om vedligeholdelsen af vandløbet. Specielt har sandaflejring og vandstanden været genstand for stor diskussion. Vedligeholdelsen på strækningen har været udført som manuel vedligeholdelse med motorle 3 gange årligt.

Der har været et politisk ønske om, som et forsøg at udføre 2. og 3. grødeskæring i 2014 med en mejekurv for at se om der samtidig kunne skabes en bedre afvanding og undgå forringelse af vandmiljøet. Tanken var at en mejekurv kan skære vandplanterne meget tættere ved eller lige under vandløbsbunden i forhold til en motorle. Mejekurven har også den fordel at den lettere kan fjerne de afskårne vandplanter fra vandløbet.

De foreløbige resultater viser at afvandingen er blevet bedre (vandstanden er faldet) samt at genvæksten af vandplanter er svagere når der skæres med mejekurv. Bundforholdene i Simested Å var på strækningen kendetegnet ved stor dybdevariation og en generel overbredde. Bundmaterialet bestod før skæring med mejekurv af sand og passager med sten og grus. Især lige efter sandpuder kunne der ses grus og sten på bunden på grund af en højere strømhastighed hen over sandpuden. Efter skæring med mejekurv er dybdevariationen udjævnet, men der ser også ud til at være skabt en lidt større strømhastighed i strømrønden, hvor der visse steder er skyllet lidt mere grus frem. Det har betydet en kraftigere materialevandring i vandløbet. Det har især kunnet ses på Kistvad Dambrug, der ligger lige nedenfor strækningen, som er vedligeholdet med mejekurv. Her er der konstateret store mængder aflejret sand i fiskedammene.

Ved den første skæring med mejekurv blev det opgravede materiale undersøgt. Foruden vandplanter og lidt mudder/sand blev der registreret en ørred, flere

hundestejler, smådyr (Gammarus, Sialis og vårfluelaver) og mange bæklampretter (over 20) i det opgravede materiale.

For at mejekurvsføreren havde mulighed for at se, hvad han lavede blev kantvegetationen på brinkerne beskåret og vandløbet fremstår derfor mere lysåbent efter skæring med mejekurv.

Simested Å har i mange år været kendetegnet ved en stor sandvandring og stor overbredde i forhold til regulativets bestemmelser. Allerede tilbage den 29. september 1977 registrerede det daværende amt at der var foretaget en kraftig vedligeholdelse hvor vandløbet var blevet udvidet fra 2,0 meter til 2,6 og at vandløbet efterfølgende fremstod med renskårne kanter og næsten plan bund. Denne oprensning skabte mulighed for en betydelig drift af sand på bunden og meget sand blev aflejret i fødekanalen ved det nedenfor liggende Kistvad Dambrug. Regulativbredden på daværende tidspunkt var, og er stadigvæk 1,70 meter på strækningen fra Afløb fra Bradstrup Sø til Døstrupvej.

Der er behov for at følge udviklingen i vandløbet over længere tid for at kunne se hvordan vandmiljøet udvikler sig ved skæring med mejekurv. Derfor er det med dette tillægsregulativ foreslået at ændre den manuelle vedligeholdelse til en valgfri metode på hele strækningen. Fra station 2042 meter til Døstrupvej samt fra station 5580 til motorvejen, kan der fremover bruges mejekurv. Baggrunden for at strækningen fra st. 5580 til motorvejen også medtages som valgfri strækning med mejekurv er, for at sikre bredejere med nogenlunde ens strækninger det samme serviceniveau.

Da hele det planmæssige grundlag for regulativet er ændret i forhold til det gældende regulativ har vandløbsmyndigheden besluttet samtidig at se på vedligeholdelsespraksis for den resterende del af Simested Å.

Grødeskæringsmetode

Retningslinje 18 i vandplanen: Vedligeholdelse af vandløb begrænses mest muligt og udføres kun i et sådant omfang, at det ikke hindrer opfyldelse af de fastsatte miljømål. Hvor grødeskæring er nødvendig, foretages den så vidt muligt manuelt, i strømmende eller netværk og altid under hensyntagen til natur- og miljømæssige interesser. Omfanget og udførelsen af vedligeholdelsen af offentlige vandløb skal fremgå af et vandløbsregulativ, jf. vandløbslovens bestemmelser.

Den hidtil udførte vedligeholdelsespraksis for Simested Å har bestået i en strømrændeskæring 2 eller 3 gange årligt afhængigt af strækningen.

På de øverste 1806 meter har vedligeholdelsen været foretaget med mejekurv. Strækningen er kanalagtig med svag strøm over sandet/slammet bund og vurderingen er at den udførte vedligeholdelse er i overensstemmelse med det eksisterende regulativ og miljømålsætningen i vandplanen. Der skal fortsat arbejdes på at indsnævre den overbrede profil til de regulativmæssige bestemmelser.

Resten af strækningen (st. 2042-7326 meter) er kendetegnet ved mere fysisk variation og her har vedligeholdelsen været udført manuelt. To delstrækninger (st. 2042-4477 og st. 5580-6513 meter) er dog påvirket af kraftig sandvandring og her skal vedligeholdelsen fremover forsøgsvis foretages med mejekurv. På den øverste strækning er der allerede mål opfyldelse og for at sikre at tilstanden ikke forringes ved overgang til en vedligeholdelsesmetode med mejekurv, der påvirker vandløbet kraftigere, er antal terminer reduceret til 2 årlige. Dybdevariationen er forsvundet, men til gengæld er der skyllet lidt mere grus frem. På den nedre strækning er der

ikke mål opfyldelse og strækningen er udpeget til restaurering. En vedligeholdelse med mejekurv på dette stykke vil mindske dybdevariationen med mindre der i forbindelse med restaureringen udlægges gydegrus, der kan skabe dybe høl og lave stryg.

På delstrækningen lige nedstrøms Kistvad Dambrug (st. 4477-5580 meter) til den første rørbro har vandløbet generelt en god strøm og fast bund med grus og sten. Her vurderes det, at den udførte vedligeholdelse er i overensstemmelse med det eksisterende regulativ, men nødvendigheden af 3 årlige skæringer skal dog revurderes i forhold til miljømålsætningen i vandplanen. Set med baggrund i strækningens store promillefald er det vigtigt at vurdere effekten af grødeskæringen. Vurderingen er at den foreslåede vedligeholdelse (reduktion til 2 årlige grødeskæringer) vil være i overensstemmelse med miljømålsætningen i vandplanen.

Retningslinje 19 i vandplanen: Slåning af vegetation langs vandløbets kanter, brinker og bræmmer udføres, så det ikke forhindrer en varieret beskygning af vandløbet.

Strækninger som foreslås vedligeholdt med mejekurv, vil fremstå mere lysåbent fordi vegetationen på brinken beskæres for at mejekurvsføreren kan se hvilke vandplanter der skæres nede i vandløbet. Det øger lysindfaldet til vandløbet og kan være med til at sikre de forventede krav i vandområdeplanen (2016-2021) om en varieret plantesammensætning. Kantvegetationen nede i vandløbsprofilen bortskæres ikke og her er der fortsat en varieret beskygning.

Retningslinje 21 i vandplanen: Opgravning af bundmateriale i form af sand/mudder begrænses mest muligt, og der fjernes aldrig sten/grus fra bunden.

Forsøget med vedligehold med mejekurv har vist at der sammen med den afskårne grøde blev taget sand/mudder med op. Det har både positive og negative konsekvenser. De negative er at dybdevariationen er forsvundet og at fisk, smådyr og mange bæklampretter er kommet på land. De positive konsekvenser er at der er kommet mere fart på vandet og at det nogle steder har skyllet grus og sten frem. Det har også betydet at afvandingen er blevet bedre. Der er ikke forsvundet sten eller grus fra bunden.

Grødeskæringsantal

Da plante- og dyrelivet reduceres ved grødeskæring har vandløbsmyndigheden besluttet at reducere de 3 årlige grødeskæringer på strækningen fra station 2042 til 6586 meter til 2 årlige grødeskæringer. Dette skal også ses i sammenhæng med at der på delstrækninger skiftes fra manuel grødeskæring til mejekurv, som har en kraftigere påvirkning på vandløbsmiljøet.

Reduktionen foretages både fordi hyppig grødeskæring favoriserer de hurtigvoksende arter og fordi afvandingseffekten på strækningen nedenfor Kistvad Dambrug til station 5580 meter er begrænset. Gennemsnitligt ligger faldet på denne strækning på omkring 3,5 promille.

Grødeskæringsbredde

Med baggrund i vandplanens målsætning om at fastholde en god økologisk tilstand har vandløbsmyndigheden et ønske om at der fortsat efter endt grødeskæring står grøde tilbage, hvor fisk og smådyr kan finde skjul og levested. Det er i tråd med bilag 7 i vandplanen, hvor der som kriterium til at sikre den fysiske variation i vandløb bl.a. står: *"Det sikres, at der til stadighed er vandplanter i vandløbet – også når frosten sætter ind om efteråret"*.

Strømrønde bredden er fastsat til 70-80 procent af den regulativmæssige bundbredde afhængig af vandløbsbundens fald. Strømrønden fastsættes dog ikke til mindre end 50 cm. I forhold til det gældende regulativ er strømrønde bredden i tillægsregulativet angivet ved et interval. Det skal give åmanden/maskinføreren bedre mulighed for at tilpasse grødeskæringen til de aktuelle forhold, hvor der kan efterlades lidt mere grøde på strækninger med godt fald (>2 promille) og skæres mere på strækninger med lavt fald.

Afvandingsmæssige konsekvenser

Ændringen af vandløbsvedligeholdelsen, hvor antallet af årlige grødeskæringer reduceres, forventes ikke at få nogen betydende indflydelse på afvandingstilstanden i den grødefri periode på de ånære arealer, grundet vandløbets generelle overbredde og overdybde.

Med hensyn til konsekvenserne i grødesæsonen er den ændrede vandløbsvedligeholdelse en afvejning af hensynet til afvandingen og de miljømæssige målsætninger. Regelmæssig terminsbestemt grødeskæring foretaget i en slynget strømrønde i Simested Å, har i tidsrummet umiddelbart efter endt grødeskæring givet anledning til en forbedret vandføringsevne, som følge af et øget tværsnitsareal. Forbedringen har dog været begrænset og i et kort tidsrum på få uger.

Skiftet til vedligeholdelse med mejekurv forventes at forbedre vandløbets vandføringsevne sammenlignet med en grødeskæring med motorle. Det er begrundet i de foreløbige resultater og fordi mejekurven kan skære vandplanterne mere tilbage.

Da mejekurven udover at sikre en bedre afvanding også påvirker vandplanter og smådyrsfauna kraftigt vurderer kommunen at det er nødvendigt at reducere de tre årlige grødeskæringer til to for at mindske den negative miljømæssige påvirkning. En reduktion i antallet af terminsbestemte grødeskæringer forventes ikke at ændre på vandløbets vandføringsevne eller kun i en mindre grad at forringe vandføringsevnen.

På den strækning nedstrøms for Kistvad Dambrug, hvor der fortsat forventes en manuel vedligeholdelse reduceres vedligeholdelsen også til to årlige grødeskæringer da faldet på strækningen betyder at effekten af grødeskæring er begrænset. Der vil i visse situationer kunne forekomme periodisk hævet vandstand i forhold til situationen før reduktionen af grødeskæringer.

Miljømæssige konsekvenser

En reduktion fra tre årlige skæringer til to årlige grødeskæringer i Simested Å er primært begrundet i ønsket om at skabe et bedre og mere robust miljø i vandløbet. Det er forventningen, at Simested Å hurtigt vil udvise miljømæssige forbedringer i forlængelse af reduktionen af grødeskæringer.

Det er forventningen, at vandløbets dybdevariation på strækninger der fremover vedligeholdes med mejekurv vil udlignes og bliver mere ensartet. Derudover forventes vandløbet fortsat at udvikle et gradvist mere bugtet forløb på grund af kantplanternes uhindrede vækst. Der forventes imidlertid ikke at ske tilgroning af vandløbet med høje, oprette kantplanter, men at disse vil kunne bidrage til at skabe et mere varieret strømforløb, og der forventes i højere grad end hidtil, at kunne overvintre mere veludviklede undervandsbevoksninger.

Samlet set forventes reduktionen af regelmæssige grødeskæringer at bevirke væsentlige forbedringer af vandløbskvaliteten i forhold til alle de biologiske

kvalitetselementer, dels grøden selv, og dels smådyrsfaunaen og fiskefaunaen. Dertil kommer en forbedring af den fysiske vandløbskvalitet.

Forbedringerne forventes at bidrage positivt til fortsat opfyldelse af den nugældende målsætning i vandplanen. For grødens vedkommende forventes der udviklet bevoksninger, der med hensyn til artssammensætning og struktur svarer til det bedst opnåelige inden for de givne rammer. For smådyrenes vedkommende forventes reduktionen af grødeskæringer at skabe mere stabile sedimentforhold. Sammen med kravet om en dyrkningsfri bræmme på 2 meter og beskyttelse af kantvegetationen, som nedbringer tilførslen af sediment og næringsstof til vandløbet, vil dette sikre opretholdelse af et generelt bedre habitat, hvilket især vil være til gavn for de mest følsomme arter. For fiskenes vedkommende forventes den mindre varierede bundtopografi med udligning af både dybe og lavvandede partier (høller og stryg) at mindske grundlaget for en større og mere velstruktureret bestand af de naturligt forekommende arter, især ørred. Det kan modvirkes ved at udlægge gydegrus på strækninger som fremover vedligeholdelses med mejekurv.

Bilag 2 – Vurdering af regulativets betydning for Natura 2000 og Habitatdirektivets bilag IV arter

Natura 2000

Den reducerede grødeskæring i Simested Å forventes at ville bidrage positivt til at genoprette de naturlige forhold i vandløbet, og derigennem bidrage til opfyldelse af kravene om gunstig bevaringstilstand i det nedstrømsliggende habitat- og fuglebeskyttelsesområde.

Selvom Simested Å ligger uden for Habitatområde 30, forventes den reducerede grødeskæring at bidrage positivt til gunstig bevaringstilstand for flere af de arter, der lever i eller i tilknytning til habitatområdet, eksempelvis 1096 – Bæklampret. Skiftet i vedligeholdelsesmetoden til mejekurv har dog negative konsekvenser for Bæklampretter på disse strækninger. Forhåbentlig opvejer den reducerede grødeskæring de negative konsekvenser.

Det er på den baggrund kommunens opfattelse, at den reducerede grødeskæring i Simested Å vil yde et betydende bidrag til forvaltningen af Habitatområde 30 – Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skarvad Bæk.

Habitatdirektivets bilag IV arter

For de arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, forpligter medlemslandene sig til at træffe de nødvendige foranstaltninger for en streng beskyttelsesordning. I Danmark findes der 36 dyrearter, som hører under bilag IV kategorien. En række dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV og naturbeskyttelseslovens § 29a kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i eller i området omkring Simested Å, f.eks. markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, sydflagermus, vandflagermus, langøret flagermus, frynseflagermus, dværgflagermus, damflagermus, brandts flagermus og odder. Kommunen er ikke bekendt med konkrete yngleforekomster af bilag IV arter i området.

Hvis arterne skulle have indfundet sig i området med den nuværende vedligeholdelse, vurderes det, at de ikke vil påvirkes negativt ved de foreslåede vedligeholdelsesbestemmelser, da områdets økologiske funktionalitet ikke påvirkes negativt.

Rebild Kommune vurderer, at vedtagelsen af dette tillægsregulativ ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.